

foreligger paa en fuldkommen utvetydig Maade: det er Tiden lige før og lige efter den 11. Juli, som er det afgørende.

Ministeriet lod da denne Sag undersøge, og det viste sig — Bankkommissionen udtaler det —, at der var ikke noget som helst at bebrejde Udenrigsministeren med Hensyn til Spekulation i Tiden omkring 11. Juli 1916; han havde ikke misbrugt sin Stilling, og dermed var denne Sag færdig. Det ærede Medlem gik derefter over til forskellige andre Beskyldninger: at Ministeren skulde have spekuleret i sit eget Selskabs Aktier og gjort dit og dat, men derom drejer denne Sag sig ikke, den drejer sig udelukkende om, hvorvidt Ministeren, hvad der vilde være moralsk forkasteligt, havde misbrugt sin Stilling til at spekulere.

Nu opstaar dette Spørgsmaal: Kan ikke Finansudvalget faa de ønskede Dokumenter at se? Jeg bliver her nødt til at komme ind paa selve Spørgsmaalet om Formaålet med Kommissionens Nedsættelse. Som det vil være alle bekendt, er Kommissionen nedsat med det Formaal at skaffe alt vedrørende Landmandsbankens Forhold fuldt oplyst. Derfor blev der i Loven truffet to Bestemmelser, for det første i § 1 denne, at Kommissionen skulde undersøge den danske Landmandsbankens Forhold, særlig Aarsagerne til Landmandsbankens nuværende økonomiske Vanskeligheder, og dernæst saadanne i Forbindelse hermed staaende Forhold, hvis Undersøgelse Justitsministeren maatte henvise til Kommissionen; og for det andet i § 2, at Kommissionen skulde anordnes som en ekstraordinær Ret. Hvad er og hvad har selvfølgelig altid været Meningen hermed? Alle vi, som drøftede denne Sag i Rigsdagen og i Udvalget, ved, at det, der stod for os som det afskrækkende Eksempel, var Henckel-Affæren. Spørgsmaalet var: Skulde vi have Henckel-Affæren om igen? Hvorledes er da Situationen ved Henckel-Affæren? Det er denne: At Stadsadvokaten først undersøger en Mængde Forhold, som — og dette vil jeg bede meget nøje bemærket — ikke kommer frem for Offentligheden, og naar Stadsadvokaten saa finder noget kriminelt, gaar han til Retten med det for at faa det undersøgt der. Med Hensyn til Landmandsbank-Affæren

siger man derimod: Vi kan ikke nøjes med Stadsadvokaten, vi maa have en Kommission, som først undersøger, hvorledes hele Forholdet er, hvorefter denne Kommission ikke blot som Stadsadvokaten gaar til Retten, men skaffer Oplysninger, som skal forelægges for Rigsdagen, om alle Grundene til Landmandsbankens Sammenbrud. Kommissionen sidder altsaa der som en Slags Stadsadvokat, men medens Stadsadvokaten ikke afgiver nogen Beretning til Offentligheden, kommer der fra denne Kommission en fuldstændig Indberetning om alt, hvad den har opdaget angaaende Grundene til Bankens Sammenbrud, og hvad der ellers har Interesse for Offentligheden. De Herre kan være sikre paa, at det skal nok komme, der vil fra Kommissionen komme Indberetning angaaende alle Forhold, som den i øvrigt mener har nogen som helst Interesse for Offentligheden. Foreløbig maa man her afvente det Øjeblik, da Kommissionen fremsætter sin Mening, saa kan man bagefter kritisere, hvis der i dens Offentliggørelse menes at mangle noget.

Hvad § 2 angaar, ifølge hvilken Kommissionen anordnes som ekstraordinær Ret, er den Betragtning, det ærede Medlem Hr. Hölstein var inde paa, ikke rigtig. Jeg maa i denne Forbindelse beklage, at jeg altsaa ikke har haft Held med mig i Manuduktion af Processen, om end jeg maa sige har haft det i Manuduktion af Strafferet. Det ærede Medlem ved godt, at det ikke er Kommissionen, der selv bestemmer, naar den gaar over til at være Ret. Nu træder nemlig Rigsadvokaten frem; paa Grundlag af Undersøgelsen, der har fundet Sted ifølge § 1, bliver Rigsadvokaten nu Hovedpersonen og siger: Jeg vil have undersøgt de og de Punkter, som angaar Spørgsmaal, der vedrører det offentlige, og hvor der skønnes at foreligge noget kriminelt. I det Øjeblik Rigsadvokaten er af denne Mening, er det ham, som er Hovedpersonen i den Retsforfølgning, der finder Sted, og saa er Kommissionen en Ret, som hjælper ham at skaffe Oplysninger; og angaaende disse Oplysninger skal der optages stenografisk Referat, hvis Forhandlingerne ikke foregaar for aabne Døre. Jeg tror imidlertid, at de i alt Fald ofte vil foregaa for aabne Døre, men det vil blive et Spørgsmaal, som vil komme frem. —